

Does not require proof of the fact that information technology is raising a lesser threat than terrorism, guerrilla warfare or use of improvised explosive devices. These challenges require the government institution implementation of information and defense functions. The implementation of the state policy on regulation of information technology is not limited to the adoption of any other legal acts. State policy in the sphere of information, information technology, information security primarily realized through the formulation of relevant state programs, strategies, concepts that shape the activities of the information market.

Today's global information space is a product of the concept of free flow of information that has prevailed over the opposite concept – "national information sovereignty". His crisis generated and Russian attempts to destroy the "new world order" and organize (revive) world order, where Russia would be one of the centers of power. The concept of free flow of information, which would ensure stable and progressive development of societies, has been used in RF destructive purposes, allowing it to develop a new concept of propaganda that researchers are increasingly called propaganda 2.0.

Key words: government policy, information technology, information security, information occupation, information and the defensive function of the state.

УДК 349.6

А. М. ГУРОВА,
аспірантка Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ВИДОБУВАННЯ ТА ПРИВЛАСНЕННЯ РЕСУРСІВ КОСМОСУ: ПЕРСПЕКТИВА ЧИ АВАНТЮРА*

Дослідження положень космічного, гірничого, екологічного права як України, так і інших провідних космічних держав, міжнародно-правового статусу неюрисдикційних територій та відповідних доктринальних позицій, дало змогу сформулювати у статті пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання видобування та привласнення ресурсів космосу. Також у статті виділені правові інститути, вдосконалення яких необхідне для включення до національного законодавства України положень про видобування та привласнення ресурсів космосу.

Ключові слова: ресурси космосу, привласнення, експлуатація.

Гурова А. М. Законодательное закрепление добычи и присвоения ресурсов космоса: перспектива или авантюра

Исследование положений космического, горного, экологического права как Украины, так и иных ведущих космических государств, международно-правового статуса неюрисдикционных территорий и соответствующих доктринальных позиций, позволило сформулировать в статье предложения по поводу улучшения правового регулирования добычи и присвоения ресурсов космоса. Также в статье выделены правовые институты, усовершенствование которых необходимо для включения в национальное законодательство Украины положений о добыче и присвоении ресурсов космоса.

* Під поняттям «ресурси космосу» маються на увазі корисні копалини небесних тіл та небіологічні ресурси у відкритому космосі, в тому числі вода та мінерали.

Ключевые слова: ресурсы космоса, присвоение, эксплуатация.

Hurova Anna. Legal regulation of mining and appropriating of space resources: perspectives or adventure

This article is devoted of researching space, mining and ecological legislation of Ukraine, international legal status of territories outside of jurisdiction and doctrinal ideas about this issue. On this base author suggests some ways for improving space mining and space appropriation legal regulation. Also in this article are distinguished legal institutes of Ukraine that needs upgrading in the case of incorporation to the legislation of Ukraine rules about space mining and appropriation of space resources.

Key words: space resources, appropriation, exploitation.

Космічний простір та небесні тіла згідно з нормами міжнародного права мають статус «res communis». Безспірність такого правового режиму зумовлювалась щонайменше двома чинниками: 1) науково-технічною недоступністю цих ресурсів у найближчій перспективі під час формування правових основ дослідження та використання космосу; 2) погодженням усіх держав, що така «консервація» слугуватиме політичним цілям збереження космічного простору як безконфліктного. Проте, коли перша причина «розчинилась» з досягненнями світової науки та техніки, що дало змогу використовувати космос не тільки як простір, а й як його корисний вміст, постало питання щодо збереження його статусу як «здобутку всього людства» та безконфліктної території.

Усвідомлення практичних можливостей використання космосу завжди було потужною детермінантою діяльності, яка неоднозначно тлумачилась у контексті його формально-юридичного статусу. Концепт «res communis» дедалі більше опиняється під загрозою утилітарної доцільності. Прикладами були «продаж» ділянок на Місяці, заяви щодо суверенних прав на орбітальні сегменти геостационарної орбіти екваторіальними країнами та торгівля «паперовими супутниками». Теоретичне обґрунтування легітимності таких акцій створило підставу для перегляду режиму спільного дослідження та використання космосу в контексті забезпечення правової основи для видобування ресурсів космосу. Зокрема, Ріккі Лі відзначає як абсурдну ідею заборони їх привласнення згідно зі ст. 2 Договору про принципи діяльності держав щодо дослідження та використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла, від 21 січня 1967 р. (далі – Договір з космосу), тому що використання супутниками слотів на геостационарній орбіті є прикладом легітимного привласнення ресурсу космосу¹.

Спіраючись на зазначене теоретико-правове підґрунтя, такі відомі на весь світ інвестори в новітні технології, як Фонд операційних систем (OS Fund), Deep Space Industries, Planetary Resource зі США, Sinovation Ventures, Tencent з Китаю, Grishin Robotics з Росії та навіть їх об'єднання на кшталт Space Angels Network ведуть активну роботу за трьома напрямками: вдосконалюють технології; залучають та акумулюють кошти на реалізацію проектів з видобування ресурсів космосу; ведуть переговори з представниками керівних органів космічних держав щодо формування національних правових баз такої діяльності. Останній має ключове значення для успішності реалізації самої ідеї видобу-

вання ресурсів космосу, адже, за влучним виразом Рама Джаху, не має значення, наскільки геніальною є технологія по видобутку таких ресурсів, якщо немає гарантій повноправного володіння та отримання вигод від такої діяльності².

Зусиллями зазначених суб'єктів 18 листопада 2015 р. Конгрес США ухвалив Акт «Про конкурентоспроможність комерційних космічних запусків США», яким внесено зміни до тому 51 «Національні і комерційні космічні програми» Кодексу США, які, зокрема, полягали в доповненні його параграфом 513 «Комерційне дослідження та використання космічних ресурсів». Даний поштовх та енергійні дії прихильників «приватного космосу» отримали відлуння у Європі із прийняттям 11 листопада 2016 р. Урядом Люксембургу законопроекту «Про дослідження та використання космічних ресурсів», який набере чинності в 2017 р. Цей законопроект передбачений як правова платформа реалізації національної ініціативи SpaceResource.lu та створення сприятливих умов для співпраці на основі державно-приватного партнерства із більш як 20 європейськими компаніями, зокрема, такими провідними, як Planetary Resource і Deep Space Industries. З огляду на те, що Люксембург з 30 червня 2005 р. є членом Європейського космічного агентства, можемо лише уявляти, як швидко ця тенденція відобразиться в космічних законодавствах інших держав Європи.

Регулятивний вплив космічного права наразі дедалі більше зміщується в площину «м'якого» міжнародного права, норми якого імплементуються в комерційні контракти та національне законодавство, тобто стає більш динамічним і гнучким для задоволення попиту в космічних послугах. Саме ці ознаки зумовлюють нездатність забезпечення означеними джерелами правових підстав для видобування ресурсів космосу. Останні слід шукати, аналізуючи правовий статус неюрисдикційних територій в аспекті механізмів реалізації щодо них майнових прав. Інакше вирішення даного питання лежить на перетині загальних принципів міжнародного права, а також національного космічного, цивільного, гірничого та екологічного права України.

Використовуючи порівняння трьох правових режимів неюрисдикційних територій, які визнані спільним надбанням людства, а саме Місяця та інших небесних тіл, Антарктики та дна моря, Н. Р. Малишева пропонує застосовувати до врегулювання питань з видобування ресурсів космосу аналогію з правовим режимом відкритого моря, а саме відчуження корисних копалин морського дна лише відповідно до правил та процедур, установлених міжнародним органом³. Аналогією з морським правом обгрунтовують право на привласнення ресурсів космосу в коментарі до згаданого законопроекту Люксембургу. Так, укладачі коментаря посилаються на роботу французького юриста-міжнародника Лорана Базиля, який відмежовував море, що знаходиться за межами будь-якої території та саме по собі не може бути привласнене, а також морських жителів у ньому, які є безхазяйними, а тому можуть бути вилученими та набуватись у власність⁴. Поряд з тим слід підкреслити, що видобування ресурсів космосу має специфіку порівняно з режимом моря та його надр, яка полягає, по-перше, в значно більших обсягах корисних копалин; по-друге, менших

можливостях контролю за діяльністю з видобування; по-третє, значних екологічних ризиках роботи з ресурсами позаземного походження. Усі ці особливості необхідно враховувати, формулюючи правову модель видобування ресурсів космосу.

При визначенні підстав набуття права власності на ресурси, видобуті із неюрисдикційних територій, Вейн Вайт зауважує, що в країнах загального права право власності ґрунтується на державному суверенітеті, а в романо-германській правовій сім'ї стверджується природне право власності, яке не залежить від державного суверенітету, а тому автор робить висновок про більш сприятливі умови останньої правової моделі для регламентації аналізованого питання⁵. Проте, якщо проаналізувати правомочності, якими наділяються суб'єкти за Актом США та законопроектом Люксембургу, які належать до кожної із цих правових сімей, особливих відмінностей не вбачається.

Відповідно до ст. 51303 Акта «Про конкурентоспроможність комерційних космічних запусків США» резиденти США, залучені до комерційного відновлення ресурсів астероїда та космосу, мають право володіння, власності, транспортування, використання та продажу ресурсу астероїда чи космосу, отриманого завдяки виробничим силам, згідно із застосованим правом, включаючи міжнародні зобов'язання США. При цьому ст. 403 зазначеного Акта встановлюється відсутність претензій на позаземний суверенітет у такій редакції: «Конгрес, що затвердив цей законопроект, підтверджує, що США не може обстоювати свої суверенітет, суверенні, виключні права чи юрисдикцію над або власність щодо будь-якого небесного тіла»⁶.

У ст. 1 законопроекту Люксембургу більш лаконічно закріплено право набувати космічні ресурси відповідно до міжнародного права. При цьому в коментарі до цієї статті повторюються ті самі правомочності, що і в Акті США. Обґрунтовуючи засади права власності резидентів Люксембургу, розробники відповідного законопроекту посилаються на ст. 544 Цивільного кодексу 1804 р., змінену відповідно до концесійних актів 1810 р., згідно з якими утверджується незалежність права власності на корисні копалини від права власності на поверхню, з-під якої такі копалини видобуваються⁷. З цього вбачається, що права людства на небесні тіла не позбавляє можливості резидентів США, Люксембургу або будь-яких інших космічних держав набувати у власність корисні копалини, видобуті з таких тіл, адже відповідні права існують незалежно (як за міжнародним, так і за національним правом).

Важливим також є питання щодо правової моделі заволодіння космічними ресурсами приватними суб'єктами. Так, аналізуючи гірниче законодавство США, Вейн Вайт виділив два підходи до законного заволодіння корисними копалинами. Першим є так звані фактичні заволодіння, відповідно до Загального гірничого закону США, зміст якого полягає у визнанні законним видобування цінних корисних копалин з відкритих рудників, без докладання особливих зусиль. При цьому науковець модифікує цей підхід відповідно до видобування ресурсів космосу, по-перше, розглядаючи як цінний ресурс воду, по-друге, визнаючи як звичайні засоби розвідки дистанційне зондування. Другим є положення цього ж Закону, змінені відповідно до новітніх екологіч-

них вимог, зокрема, щодо отримання дозволу, внесення плати, проходження конкурсу⁸. Не можна погодитись з автором у тому, що доцільнішим є перший підхід до заволодіння ресурсами космосу, адже включення до прийняття рішень у таких операціях екологічних вимог, хоча і підвищить їх ціну, проте здатне забезпечити довгострокову сталість такої діяльності.

Діяльність із видобування ресурсів космосу тісно пов'язана з ризиками завдання шкоди навколишньому природному середовищу Землі у разі привнесення в нього позаземних речовин, а також внесення змін до природних умов небесних тіл. Тому для уникнення позитивної дискримінації за рівнем науково-технічних досягнень під час видобування ресурсів космосу, на підставі ст. 9 Договору з космосу⁹, вбачаємо за необхідне передбачати обов'язок несення відповідальності за таку діяльність, яка має бути співрозмірною рівню спроможності її провадити. Такий обов'язок має полягати у: 1) гарантуванні мінімізації ризику поширення та завдання шкоди позаземною речовиною людям та екосистемі Землі в цілому; 2) несенні відповідальності, еквівалентної ризикам.

Необхідно досягти збалансованості економічних інтересів суб'єктів, які планують видобувати ресурси космосу, їх інвестиційної зацікавленості та глобальної екологічної сталості й безпеки окремих людей, людства загалом та навколишнього природного середовища Землі. Для цього США, Люксембург чи інша держава, яка санкціонує видобування ресурсів космосу, має представити в межах усебічних консультацій з усіма зацікавленими державами переконливі наукові доводи, що діяльність її резидентів не призведе до несприятливих змін земного середовища, а також що вони вживатимуть усіх заходів для уникнення цього ризику. Тільки внаслідок успішного проведення консультацій таку діяльність можна розглядати як таку, що відповідає ст. 9 Договору з космосу.

Ближчим до забезпечення виконання екологічних вимог є зміст законопроекту Люксембургу, який полягає в тому, що індивідуальний дозвіл на конкретну місію на певний проміжок часу без права передачі надається лише юридичним особам, які: а) зареєстровані за законодавством Люксембургу; б) володіють професійним досвідом та позитивною репутацією у цій сфері; в) володіють достатньою фінансовою базою для покриття ризиків місії, адже згідно зі ст. 15 законопроекту вся відповідальність лежить на операторові. Крім цього, дозвіл видається разом із переліком зобов'язань, які включають контрольні повноваження держави та обмеження місії, серед яких і такі екологічні, як забезпечення довгострокової сталості космічної діяльності, уникнення шкідливого забруднення небесних тіл або несприятливих змін у навколишньому природному середовищі Землі. Забезпечується дотримання дозвільних процедур несення покарань у разі їх невиконання, якими є позбавлення волі строком від 8 днів до 5 років або штраф від 500 тис. євро до 1 млн. 250 тис. євро¹⁰. Тобто зміст законопроекту Люксембургу доволі чітко регламентує встановлені на підставі ст. 6 Договору з космосу дозвільні процедури та спостереження держави за діяльністю своїх неурядових юридичних осіб, за яку вона несе відповідальність.

На відміну від цього, у ст. 50902 Акта «Про конкурентоспроможність комерційних космічних запусків США», права на космічні ресурси можуть

набувати: особи, які є громадянами США; суб'єкти, які організовані або існують відповідно до законів США чи штату; суб'єкти, які організовані або існують відповідно до законів іншої держави, якщо контроль проводиться особою чи суб'єктом, визначеними попередніми пунктами¹¹. Ця норма викликає ряд запитань, зокрема, який статус громадянина США як суб'єкта космічної діяльності, якщо у ст. 6 Договору з космосу такими суб'єктами визначені лише юридичні особи¹², або чому не отримала відображення специфіка видобування ресурсів космосу у видачі дозволів на його провадження.

Не осторонь вищевказаних процесів і Україна. Зацікавленість у розширенні правового поля для своєї діяльності в дедалі більшій кількості національних законодавств була прямо висловлена керівником компанії Deep Space Industries Ріком Тумлінсоном, який виступив у Києві 11 листопада 2016 р. перед представниками влади, науки та громадськості. З огляду на це, можна передбачити, що Україна, яка завжди перебуває на передньому краї світових новацій у космічній сфері, щодо впровадження яких охоче вступає в партнерство, також може законодавчо закріпити положення щодо санкціонування видобування ресурсів космосу для недержавних юридичних осіб, хоча порівняно з двома попередніми державами для України ця ініціатива повинна бути пов'язана із суттєвим реформатуванням космічної сфери господарювання.

По-перше, відповідно до ст. 4 Закону України «Про підприємництво» діяльність, пов'язана із розробленням, випробуванням, виробництвом та експлуатацією ракет-носіїв, у тому числі з їх космічними запусками із будь-якою метою, може здійснюватися тільки державними підприємствами та організаціями¹³, а тому навіть за умов реєстрації будь-якої юридичної особи в Україні з метою розроблення технологій видобування ресурсів космосу їй необхідно буде взаємодіяти із державними підприємствами щодо запуску з належних їм ракет-носіїв. Проте, крім використання вітчизняних ракет-носіїв, існує ще один «сприятливий» момент для реєстрації в Україні юридичної особи з видобування ресурсів космосу, яким є скасування процедури ліцензування космічної діяльності та відсутність дієвих механізмів фінансового забезпечення суб'єктами господарювання міжнародно-правової відповідальності держави за їх космічну діяльність. Таким чином, контрольного та наглядового механізмів, встановлених ст. 6 Договору з космосу, в Україні просто немає, що дає змогу юридичним особам нести мінімальні ризики, перекладаючи їх на державу.

По-друге, співпраця Уряду Люксембургу та компанії Planetary Resources Inc. розвивається за моделлю державно-приватного партнерства. Це випливає з установа ст. 6 Договору з космосу взаємозалежних зв'язків у космічній діяльності держави та юридичних осіб, а тому ця форма співпраці визнається доцільною деякими науковцями не лише щодо видобування ресурсів космосу, а й таких новітніх сфер космічної діяльності, як активне видалення космічного сміття та обслуговування космічних об'єктів на орбітах¹⁴.

У Загальнодержавній цільовій науково-технічній космічній програмі України на 2013-2017 рр. пропонується запровадити державно-приватне партнерство для подолання диспропорції між рівнем космічного потенціалу та його впливом на результати вирішення актуальних загальнодержавних і сус-

пільних завдань¹⁵. Ю. В. Бухун пропонує реалізувати його в космічній сфері України у формі венчурного фонду для фінансування інноваційних проєктів у космічній галузі¹⁶. Проте для видобування ресурсів космосу ця модель не є надто перспективною, адже розробки у цій сфері в Україні, якщо й проводяться, то точно поступаються таким компаніям, як Deep Space Industries.

До того ж, з виступу Ріка Тумлінсона вбачалося, що Україна розглядається як інвестор та сприятливе правове поле для виконання неоднозначної з точки зору легітимності за міжнародним правом космічної діяльності. Це й не дивно, з огляду на те, що відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння з Урядом Люксембургу інша компанія Planetary Resources Inc. отримала 25 млн євро інвестицій на свої розробки щодо видобування ресурсів космосу, які використовуватимуться для дозаправки космічних об'єктів. Таким чином, Уряд України може запропонувати приватному партнеру лише законодавство, в якому закріпить право на видобуті ресурси для зареєстрованих за національним законодавством юридичних осіб, та ракетоносії для доставки устаткування з видобування ресурсів космосу. В цьому випадку Україна стане державою запуску та у відсутності процедури ліцензування й покладення фінансових ризиків на оператора, ризики, пов'язані з такою діяльністю, покладатимуться на неї, що не можна визнати вигідними умовами.

По-третє, на відміну від Люксембургу чи США, в Україні права на надра ґрунтуються на суверенітеті народу і надаються тільки в користування. Крім того, права на надра не можуть бути незалежними від прав на поверхню, з якої вони добуваються. Підтвердженням цього є положення частини другої ст. 16 Кодексу України про надра, згідно з якою надання спеціальних дозволів на користування надрами здійснюється після попереднього погодження з відповідною радою питання про надання земельної ділянки для зазначених потреб¹⁷. Це впливає також із Закону «Про угоди про розподіл продукції», який регламентує відносини із державно-приватного партнерства у сфері пошуку, розвідки та видобування корисних копалин¹⁸.

Найвиразніше проілюстрував зміст, який вкладається в правовий статус надр за законодавством України, Р. С. Кірін, який сформулював інтеграційно-диференційовану модель юридичної категорії «надра» з конкретизацією та індивідуальним визначенням її структурних об'єктів¹⁹. З такого підходу чітко проглядає екологічний характер правовідносин надрокористування, який полягає у врахуванні взаємозв'язку всіх елементів довкілля з тим, щоб уникнути небезпечних наслідків експлуатації надр на людину, майно та природу, чого, на нашу думку, не вистачає, у формуванні правових підстав для видобування ресурсів космосу.

По-четверте, зауважимо, що відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» ні космічний простір, ні небесні тіла, ні тим більше їх ресурси не включені до правового регулювання як об'єкт еколого-правової охорони²⁰, а отже, поширити на ці об'єкти законодавство про видобування корисних копалин не вбачається можливим. За своїми властивостями ці об'єкти, з огляду на зростаючий розвиток технологій їх розробки та видобування, безумовно, повинні бути включені до сфери регулювання еколо-

гічного права. Оскільки вітчизняна правова доктрина не передбачає можливості набуття права на корисні копалини без набуття поверхні, під якою вони знаходяться, навіть за умови закріплення в національному законодавстві права на видобування ресурсів космосу, існуватиме суттєва колізія у підходах щодо набуття прав на такі об'єкти.

Отже, перш ніж піддаватись тенденціям правового регулювання видобування ресурсів космосу та закріплення на них майнових прав, українському законодавцю необхідно ґрунтовно дослідити дотичні до цього організаційно-правові інструменти, до яких, зокрема, належать:

- включення космічного простору та небесних тіл до об'єктів еколого-правової охорони;
- перегляд підстав та порядку набуття прав на ресурси космосу та їх співвідношення з аналогічними процедурами щодо видобування корисних копалин у межах території України;
- відновлення інституту ліцензування космічної діяльності з оновленими більш жорсткими екологічними вимогами, спрямованими на захист людини та навколишнього природного середовища Землі від впливу позаземних речовин, а також запобігання несприятливим змінам у космосі та небесних тілах;
- удосконалення правового регулювання відносин державно-приватного партнерства.

1. *U.S. space-mining law seen leading to possible treaty violations*, CBC News Posted: Nov 26, 2015. URL: <http://www.cbc.ca/news/technology/space-mining-us-treaty-1.3339104>;

2. *Review: Space Mining and Its Regulation* by Jeff Foust Monday, November 28, 2016. URL: <http://www.thespacereview.com/article/3111/1>;

3. *Мануїєса Н. П.* Нариси з космічного права. Київ : Алерта, 2010 С. 33-36;

4. *Draft law on the exploration and use of space resources*, 11.11.2016. URL: http://www.gouvernement.lu/6481974/Draft-law-space_press.pdf;

5. *The Legal Regime for Private Activities in Outer Space* by Wayne N White, Presented at “Space: The Free Market Frontier”, 15 March 2001. URL: http://www.spacefuture.com/archive/the_legal_regime_for_private_activities_in_outer_space.shtml;

6. *U.S. Commercial space launch competitiveness act: Public Law 114–90—nov. 25, 2015*. URL: <https://www.congress.gov/114/plaws/publ90/PLAW-114publ90.pdf>;

7. *Draft law on the exploration and use of space resources*. On 3 February 2016, the Government announced a series of measures to position Luxembourg as a European hub in the exploration and use of space resources. 11.11.2016. URL: http://www.gouvernement.lu/6481974/Draft-law-space_press.pdf;

8. *The Legal Regime for Private Activities in Outer Space* by Wayne N White, Presented at “Space: The Free Market Frontier”, 15 March 2001. URL: http://www.spacefuture.com/archive/the_legal_regime_for_private_activities_in_outer_space.shtml;

9. *Договір про принципи діяльності держав щодо дослідження і використання космічного простору в мирних цілях, включаючи Місяць та інші небесні тіла від 27.01.1967*. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_480;

10. *Draft law on the exploration and use of space resources*. On 3 February 2016, the Government announced a series of measures to position Luxembourg as a European hub in the exploration and use of space resources. 11.11.2016. URL: http://www.gouvernement.lu/6481974/Draft-law-space_press.pdf;

11. *U.S. Commercial space launch competitiveness act: Public Law 114–90—nov. 25, 2015*. URL: <https://www.congress.gov/114/plaws/publ90/PLAW-114publ90.pdf>;

12. *Договір про принципи діяльності держав щодо дослідження і використання космічного простору в мир-*

них цілях, включаючи Місяць та інші небесні тіла від 27.01.1967. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_480; **13.** *Про підписництво*: Закон України // Відомості Верховної Ради УРСР. 1991. № 14. Ст. 168 в редакції від 12.02.2015. ВВР. 2015. № 21. Ст. 133; **14.** *Ghadawala R., Singh B., Kantroo P.* (2016) Commercial Aspects of Active Debris Removal: Technical and Legal Challenges. URL: <https://www.omicsgroup.org/journals/commercial-aspects-of-active-debris-removal-technical-and-legalchallenges-2168-9792-1000159.php?aid=69077>; **15.** *Про затвердження* Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013-2017 роки: Закон України // Відомості Верховної Ради. 2014. № 20-21. Ст. 725; **16.** *Бухун Ю. В.* Шляхи формування механізму інвестиційного забезпечення відтворювальних процесів в космічній галузі // Економічний вісник НТУУ «КПІ», – 2015. – № 12. С. 121-128; **17.** *Кодекс про надра* від 27.07.1994 № 132/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 36. Ст. 340; **18.** *Про угоди* про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999 № 1039-XIV // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 44. Ст. 391; **19.** *Kipin P. C.* Правове забезпечення видобування корисних копалин: автореф. URL: <http://avtoreferat.net/content/view/1568/45/>; **20.** *Про охорону* навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. Ст. 546.

Hurova Anna. Legal regulation of mining and appropriating of space resources: perspectives or adventure

This article deals with urgent problems of legal regulation of space-mining and appropriation of space resources. Author gives one's mind to U.S. Commercial Space Launch Competitiveness Act and Luxembourg draft law "On the Exploration And Use of Space Resources. These acts ultimately recognized commercial property rights in resources extracted from extraterrestrial bodies that some scholars explain as violation of article II and IX of the Treaty on Principles Governing the Activities of States on the Exploration and Use of Outer Space, Including the Moon and Other Celestial Bodies of 27 January 1967.

Author agreed with scientists that consider innovations as specific value that is embedded in international space law. For this purpose she attempts to find out how to harmonize space-mining and appropriation of space resource with international space treaties and space-, mining-, ecological legislation of space-faring nations. Analyzing standpoints of prominent scientists all over the world allows making some self-sustaining conclusions, such as permitting space-mining for those subjects, which can bear all risks connected with such actions. This obligation must include guaranties that minimize spreading harm caused by space resources and amount of liability adequate risks, transparency of space-mining actions.

On the base of these conclusions and on the outcome of analysis of Ukrainian space, mining and ecological rules author distinguishes legal institutes of Ukraine that need upgrading in the case of incorporation to the legislation of Ukraine's rules about space mining and appropriation of space resources. In the other words, this article focuses on such significant legal institutions: 1) recognizing outer space as a part of Earth environment and as an object, that is regulated by ecological legislation, 2) upgrading of ground and order of acquisition of rights to space resources; 3) reestablishing of licensing procedure for the space industry with more stringent ecological requirement, 4) Public-Private Partnership in the space industry. Each of these institutions is analyzed according to the opportunities that it may offer for the aim of legal regulation of space-mining and appropriation of space resources incorporation to legislation of Ukraine.

Key words: space resources, appropriation, exploitation.